

PIŠE
**PATRICIA
 KIŠ**

Muzej Apoksiomena u Malom Lošinj u ubrzanom se dovršava, radovi su pri samom kraju. Međutim, glavni izložak, a to je brončana skulptura grčkog atleta, neće se useliti sve do prosinca pa će posve dovršen muzej nekoliko mjeseci biti prazan. Razlog je što je skulptura posuđena za dvije izložbe s temom antike, prvo u British Museumu u Londonu, a zatim u Paul Getty muzeju u Los Angelesu. Ovaj dugo očekivani muzej, dakle, bit će po svemu sudeći otvoren - usred zime, a ne ususret ljetu, kako se izvorno planiralo. Tako je, ponovno, odgođeno otvaranje muzeja, koje se već nekoliko puta najavljivalo, a prvi radovi počeli su prije šest godina.

Na natječaju za muzej pobijedili su, 2009., arhitekti Randić-Turato (oni su, u međuvremenu, odvojili svoje urede i djeluju samostalno). Arhitekt Idis Turato navodi: "Što se tiče arhitektonskog dijela posla, muzej će biti dovršen sredinom ožujka".

Vladi RH na prihvaćanje

Berislav Šipuš, zamjenik ministrice kulture, pak, kaže da je realno očekivati da će svi radovi biti gotovi do ljeta, "kada bi muzej mogao biti i formalno-pravno ustrojen, kao Nacionalni muzej. Za to je potrebna odluka Vlade RH, pa će vrlo brzo, tijekom ovog mjeseca, prijedlog Uredbe o osnivanju Muzeja Apoksiomena biti upućen Vladi na prihvaćanje. Otvaranje se planira u studenom ili prosincu".

Skulptura će, naime, biti izložena u British Museumu na velikoj izložbi "Definicija ljepote: tijelo u starogrčkoj umjetnosti" koja se otvara 26. ožujka. Bit će predstavljena najvažnija djela ovog razdoblja koja govore o načinu na koji su Grci poimali ljepotu, prije svega kroz prikaz tijela. "Ovi radovi inspiriraju umjetnike stotinama godina, oblikujući i percepciju nas samih", tvrde autori izložbe. Pozivaju se i na Sokrata, koji je

DUGO ČEKANI MUZEJ PRIVREMENO OSTAO BEZ GLAVNOG EKSPONATA

Umjesto u svoj lošinjski dom, Apoksiomen kreće na veliku svjetsku turneju

Muzej će biti dovršen u proljeće, a antička skulptura stiže tek u studenom

tvrdio da "idealni portreti nastaju spojem dijelova lijepih bića".

Nakon 5. srpnja, kada završava izložba u Londonu, skulptura ide u Los Angeles, opet na izložbu o antičkoj skulpturi, ovaj put u John Paul Getty muzej. U LA-u će biti i svjetski kongres restaurato-

Skulptura će prvo biti izložena u British Museumu u Londonu, a zatim u Getty muzeju u LA-u

ra i konzervatora, arheologa i povjesničara umjetnosti.

Dvadesetak milijuna

Granicu su u Ministarstvu kulture stavili na LA, nakon kojeg se, navodi Šipuš, skulptura vraća: "Nismo više bili skloni daljnjem boravku skulpture u inozemstvu, iako su upiti za njezinu posudbu stalni i dolaze iz najvećih i najpoznatijih muzeja, galerija".

Inače, do sada je, navodi Šipuš, u gradnju i opremanje Muzeja utrošena 13,764.621 kuna, a trošak su ravnomjerno dijelili Grad Lošinj i RH, odnosno Ministarstvo kulture. U ovoj je godini planirano

izdvajanje 5,910.000 kuna.

Na pitanje gdje je u ovom trenutku skulptura, Šipuš odgovara: "Sada je na "priprema" za put, i to u Hrvatskom restauratorskom Zavodu, gdje vrsni stručni tim te ustanove, zadužen samo za brigu oko Apoksiomena, vrlo detaljno, u suradnji s britanskim i američkim kolegama, prolazi sve detalje puta". Nakon povratka skulpture u RH, uslijedit će "pregled" skulpture i njezina priprema za definitivni odlazak u novi dom.

Brončani kip atleta pronađen je, podsjetimo, kod otočića Vele Orjule 1999. Pretposta-

**UNUTAR PALAČE
KVARNER**
 MUZEJJE ZAPRAVO
 UMETNUT U PALAČU,
 ČIJA SE FASADA
 MORALA OČUVATI

BERISLAV ŠIPUŠ
 'U OVOJ GODINI
 PLANIRA SE ZA
 MUZEJ IZDVOJITI JOŠ
 5,900.000 KUNA. TROŠAK
 DIJELIMO S LOŠINJOM'

vlja se ili da su ga bacili s broda kako bi se riješili tereta za oluje, ili kao žrtvu bogovima. Kip je stoljećima ležao položen u pijesak na morskome dnu. Pronašao ga je belgijski ronilac Rene Woures, nakon čega je uslijedilo spektakularno vađenje iz mora.

Položen u pijesak

Jedina je velika bronca na istočnoj obali. Datira vrlo vjerojatno u prvo stoljeće pr. Kr. Od pronalaska Apoksiomena bilo je mnogo rasprava o tome kako i gdje izložiti kip. Većina će se složiti da je ispravna konačna odluka da se izloži najbliže mjestu na kojemu

je pronađen. Arhitekt Saša Randić tvrdi: "Postoje različita razmišljanja o tome da li bi se Apoksiomen trebao izlagati po svijetu, ili bi pak trebao biti izložen u Lošinj i na taj način privlačiti posjetitelje. Mislim da je dobro da se Apoksiomen promovira u drugim sredinama, svjetska izlaganja ne mogu ugroziti kasniju funkciju muzeja, dapače, mogu joj samo pomoći. No prezentacije statue morale bi istovremeno promovirati i mjesto na kojem će kip biti izložen, a nisam siguran da je to da sada bio slučaj."

Kip na vrhu

Što se tiče koncepcije muzeja, smješten je unutar palače Kvarner, udaljene petnaestak metara od mora, čije se pročelje moralo sačuvati zbog konzervatorskih uvjeta. Arhitekti su, stoga, odlučili, tumači Randić, "novi muzej umetnuti kao zatvorenu kapsulu unutar postojećih zidova". "Čelični kavez" obložen je s vanjske strane bijelom, glatkom limenom oblogom, poput oplata bijelog broda, dok se u interijeru izložbene prostorije oblažu različitim materijalima i taktilno osjećajnim oblogama, što će izazivati, predviđa Turato, "različite prostorne i tjelesne doživljaje". Kretanje posjetitelja pratit će, naime, klasična glazba i mirisi mediteranskog bilja. U konstrukciju, koja "lebdji" iznad prizemlja zgrade, ulazi sestepenicama koje vode kroz niz prostorija u kojima je ispričana priča o kipu i njegovu pronalasku te, na posljetku, do kipa koji su posjetitelji, u međuvremenu, vidjeli iz različitih vizura.

Put posjetitelja završava na krovu, s kojeg se pruža pogled na Lošinj. ●